NEHEMIAS 6-7

REVIEW…

- Pagdaug sa katalagman…
  - Katalagman nga halin sa guwa - Nabatian ni Sanballat nga gina kaayo sang mga Judio ang pader – ginkaakig niya…
    - Siya kag si Tobiah nagyaguta - ano ini ang ginaobra sang mga 'maluya nga mga Judio' – nagapatukod liwat sang pader!
    - Bisan isa ka ido nga talunon ang maglatay sa ila bag-o nga pader– nga gin buhat halin sa mga sunog nga bato - sigurado nga marumpag gid…
    - Pero wala ina nakapugong sa mga Judio - amo nga nagplano sila nga lusobn ang Jerusalem para nga magtuga sang gamo!
    - Nagpalapta sila sang mga huring-huring - nga indi gid mahibaluan sang mga Judio kon ma-atake na sila – kiboton kag pamatyon sila…
    - Nagpwesto si Nehemias sang mga armado nga mga gwardya sa mga manubo nga mga bahin sang pader / kag sa mga guba nga gawang…
    - Kag ginpa-lig-on niya ang mga katawhan nga indi magkahadlok – kay ang Ginoo madako gid kag dalayawon gid!
    - Ang mga nag-ulobra sa pader – naga-uyat sang pala sa isa ka kamot / kag espada sa pihak nga kamot!
  - Katalagman halin sa sulod - nagreklamo ang mga Judio kay Nehemias nga kulang ang ila pagkaon…
    - Dalagko ang ila nga mga pamilya – kag bisan may mabakal nga pagkaon – indi nila masarangan nga baklon!
    - May mga nagreklamo nga naprenda na nila ang ila duta para lang makabakal pagkaon / kag magbayad sang buwis…
    - May ara pa gid nga nagreklamo nga napilitan sila nga ibaligya ang ila mga anak bilang mga ulipon!
    - Sa kaakig – Nagpanawagan si Nehemias sa mga may sala nga ibalik ang kon ano man ang ila nga mga gin-agaw – sina mismo nga adlaw!
    - Ang ehemplo ni Nehemias - sa 12 ka tuig bilang gobernador – wala gid nagkolekta sang buwis nga para sa iya kaugalingon!

ANG PAGHUMAN SANG PADER… (*3* KA BUTANG)

- **1st – PERSONAL NGA MGA ATAKE… VS. 1-9**
  - 1st – Pakuno-kuno nga nagapakig-pag-hiusa… vs. 1-2
    - Sang sila ni Sanballat / Tobiah / kag Geshem nakabati nga nahuman na ang pader…
      - Pero wala pa matapos ang mga ganhaan – delikado man gihapon nga masudlan ang syudad…
      - Nagpadala sila sang mensahe kay Nehemias – 4 gid ka beses – nga nagapangabay nga mag mag-istoryahanay sila nga naga- 'inupdanay'…
      - Ang tinaga nga 'inupdanay' sa Hebreo – Yachad – nagapabutyag sang ideya nga naga-hiusa…
      - Nagapanugyan nga – kalimtan lang anay ang aton kinatuhay –kag mag-inupdanay sa paghiusa!

- Ang ideya nga pagbaton sang tanan / pag-agwanta (tolerar) – isa pa ka madako nga isyu subong…
- Nagapuyo kita sa kalibutan nga nagasiling nga madamo sang alagyan pakadto sa langit – madamo klase sang kamatuoran...
- Kag dapat nga paligaron naton ang isa kag isa – ngaa indi kita magpadayon nga naga-ayuhay lang!
- **Galacia 2:21** – " Wala ko ginapakawalay pulos ang bugay sang Dios. Kay kon ang pagtuman sa Kasuguan amo ang paagi nga pakamatarungon sang Dios ang tawo, ti, wala sing pulos ang kamatayon ni Cristo."
- Kon ang tanan nga mga dalanon nagapadulong man lang sa langit – waay pulos gali ang krus kag uyang lang sang tyempo…
- Nag-antos si Jesus kag napatay nga wala man sang rason – kag ang Gospel isa lang ka balita – indi Maayong Balita!

▪ Makahalam-ot nga ang mga nagawali sang pag-agwanta – amo man ang mga indi gid maka-agwanta sang Gospel…
- Kay ang Gospel ni Jesus indi pirme naga-resulta sa pag-inupdanay - Ini makadala man sang pagbinahin-bahin...
- **Mateo 10:34** - "Indi kamo maghunahuna nga nagkadto ako diri sa kalibutan agod mangin maayo ang relasyon sang isa kag isa. Nagkadto ako diri agod magkontrahanay sila."
- Nagkari si Jesus para magdala sang paghidaet sa tunga sang Dios kag sang makasasala nga kalibutan - apang gamit ang espada…
- Ang espada nga dala ni Jesus amo ang krus – gamit sini, nalutos niya si Satanas kag ang kamatayon...
- Asta sa sini nga adlaw, ang mensahe sang Gospel daw isa ka espada - nagadala sang pagbinahin-bahin…
- Ang rason, sa Gospel indi ka makatindog nga tunga-tunga lang – mapili ka gid sang imo tindugan…
- **Lucas 11:23** – "Ang wala nagaapin sa akon, kontra sa akon. Kag ang wala nagabulig sa akon sa pagtipon sang mga tawo sa Dios nagapalapta lang."
- Ang Gospel papilion ka nga magtindog para kay Jesus – okon kontra sa Iya – nagabahin-bahin…
- Wala sang tunga-tunga – kon indi ka para sa Iya, kontra ka sa Iya!

▪ Kag bisan tanan nga dalan nagapadulong sa Dios – indi tanan nagapadulong sa langit…
- Ang kalabanan sa mga tawo indi makakadto sa langit - ang kalabanan indi maluwas....
- Ang rason, kay ang kalabanan nagapili sang malapad nga alagyan - imbes sang makitid nga ganhaan...
- **Mateo 7:13** - "Magsulod kamo sa makitid nga puwertahan, tungod kay masangkad ang puwertahan kag malapad ang dalan nga nagapakadto sa impyerno, kag madamo ang nagaagi sa sina nga dalan."
- Ang kadam-an nagasiling nga OK lang ang homoseksuwalidad / makasiling sila nga insakto lang ang aborsion…
- Sa sosyedad nga democratico, makapasar sila sang laye nga nagapakamatarong sang ila nga mga pinili…
- Pero ang pagiging mayorya – wala nagakahulugan nga naga-uyat sang kamatuoran...
- Kon imo ginahimo ang ginahimo man sang kalabanan - kon ara ka naupod sa mayorya...
- Kon nagatindog ka upod sa kadam-an – mahimo gid nga nagatindog ka sa malapad nga dalan…

- Kag ang padulongan sina nga dalan amo ang kalaglagan - basi maayo pa nga magsaylo ka na lang!

o 2nd – Ang plano makinit-anay sa kapatagan sang Ono – isa ka lugar nga lapit sa Suba sang Jordan… vs. 3-4
  - Tungod nga ang kamatuoran nga ang mga kaaway ni Nehemias nagaplano nga patyon siya…
    - Gusto nila nga ganyaton siya nga magkadto sa isa ka malayo nga lugar – kag untaton ang iya nga pag-obra kag pagpanikasog nga itukod liwat ang pader!
    - Wala nila mapunggan ang pag-obra paagi sa pagyaguta kag pagpamahog…
    - Ang katapusan nga tikang amo ang pagpatay sang lider– patya ang manugbantay kag ma-alaplaag ang mga karnero!
    - **Zacarias 13:6-7** – "Ipreparar ang espada! Patya ang akon manugbantay sang mga karnero, nga akon kabulig. Patya siya kag magaalaplaag ang mga karnero, ang akon kubos nga katawhan. Kag ini sila silutan ko."
    - Maalam si Satanas – kun makuha niya ang lider – kabalo siya nga ma-alaplaag ang mga panong…
    - Amo sina nga importante gid nga mangamuyo kita para sa aton nga mga lideres / pastor…
    - Pangamuyoan nga hatagan sila sang Ginoo sang paghantop para makita nila ang mga siod sang kaaway…
    - Pangamuyoan tungod ginhatagan sila sang Dios sang responsibilidad nga magbantay sa aton – **Hebreo 13:17**
  - Ma-inalamon nga nagsabat si Nehemias – Ngaa ibilin ko ang akon obra…
    - Nahibal-an niya ang ila nga mga tinutuyo – pero kinahanglan nga mainalamon ang iya pagsabat…
    - Kon indi mo pagpadal-man, masiling mo nga si Sanballat kag ang iya mga upod nagapalapit sa paghiusa…
    - Kon emosyonal ang reaksyon ni Nehemias sa nakalikom nga peligro – mas makapalala pa gid sa sitwasyon!
    - **Hulubaton 15:1**–" Ang mahinay nga sabat makapahaganhagan sang kaakig, pero ang matigdas nga sabat makapaibwal sang kaakig."
    - Kon emosyonal ang aton reaksyon sa tion nga masakatan kita – ginapadako ta lang ang halit…
    - Ginapadako ta ang problema imbes nga solusyonan– ang kaakig makadala pa gid sang dugang nga kaakig!
  - Kinahanglan mag-andam si Nehemias sa ano man nga paghaumhaum…
    - Sa sakto nga tion, mahibal-an gid kon ano ang tinutuyo ni Sanballat sa iya nga pag-pangabay…
    - Ma-inalamon gid nga mag-halong sa paghimo sang mga haumhaum (*bisan kabalo ka pa nga sakto ka*)…
    - Ang paghaumhaum daw bomba – isa ka sala kag malukpan gid kita!
    - Indi lang anay maghaumhaum – kapin na kon kulang ang aton impormasyon
    - Kon indi kita maghalong, basi makahimo kita sang butang okon makamitlang sang tinaga nga aton gid hinulsolan sa ulihi!

o 3rd – Isa ka sulat nga pagtamay… vs. 5-9
  - Isa ka alagad ni Sanballat nagdala sang sulat nga abre sa kay Nehemias…
    - Sa mga tinion sang Emperyo sang Persia – may mga pagsulundan kon paano magpadala sang sulat…
    - Ang mga tawo nga may importante nga posisyon makabaton pirme sang sulat nga nakaselyo – para lang sa ila mata…

- Sa ginpadala nga abre nga sulat, duwa ka butang ang nahimo ni Sanballat – una gin-insulto niya si Nehemias (*indi importante*)…
- Ikaduwa ginsigurado niya nga mabasa sang tanan – ipalapta ang tsismis!
- Ang Social media nagpa-ilis na sang aton nga mga gawi sa pag-komunikar sa sini nga moderno nga tion…
- Ang sang una nga ginasulat nga pribado – indi hayag para makit-an sang bilog nga kalibutan…
- Salabton ta gid isa ka adlaw ang tanan nga mga waay pulos nga tinaga nga aton ginmitlang / ginsulat - **Mateo 12:36**
- **Santiago 3:5** – "Amo man ini ang aton dila. Gamay lang ini pero sarang makapabugal sang dalagko nga mga butang. Hunahunaa bala ninyo kon ano kalapad nga kagulangan ang masunog sang gamay nga kalayo."
- Ang mga gyera naga-umpisa sa mga tinaga - kon indi kita maghalong sa aton ginapanghambal - makaumpisa gid kita sang inaway...
- Imbes nga mangin madasig ang aton dila – okon keyboard - bilang armas nga makapa-init...
- Usaron naton ang aton dila para ipaambit ang paglaum ni Jesus – kag magpa-lig-on!
- **Ephesians 4:29** – "Indi kamo maghambal sing malain, kundi maghambal sing makabulig sa inyo isigkatawo kag nagasinanto sa okasyon, agod makahatag kamo sing kaayuhan sa mga nagapamati."

▪ Ang sulat nagpasaka sang pila ka mga akusasyon batok kay Nehemias…
- Nga ang mga Judio nagaplano nga magrebelde sa Persia – amo ina ang rason kon ngaa naga-obra sila sang pader…
- Kag nagaplano si Nehemias nga makoronahan bilang bag-o nga Hari...
- Nagbayad pa gani siya sa mga 'propeta' nga magsiling nga ang Dios ang nagmando sa iya nga mangin tagapamuno sang Israel…
- Tungod sini nga mga akusasyon – Ginpa-andaman ni Sanballat si Nehemias nga magkari kag makighambal sa iya!
- Nagsabat si Nehemias nga puro binutig ini – kag nangamuyo siya sa Dios nga pabaskogon siya!
- Mga tawo mahambal sang mga malain parte sa aton – mahimo-himo sang mga sayop nga mga akusasyon para pakalainon kita…
- Pwede naton depensahan ang aton lawas - mag sige ka dalagan palibot-libot para pamatyon ang mga gamay nga kalayo…
- Pero wala lang dugay nga napatay naton ang isa – may bag-o naman nga akusasyon ang nagatuhaw!
- Indi naton masarangan magsabat sang tanan nga sayop nga akusasyon nga ginahaboy sa aton...
- Kon himoon ta ina, mauyang lang kita sang aton nga oras kag kakapoy– imbes nga usaron ta ina sa pag-alagad sa Dios!
- Kon nakasala kita - kinahanglan nga maghinulsol / kun wala – pagustohi sila hambal sang hambalon nila…
- Nahibaloan sang Dios nga inosente kita– kag Siya lang gid ang importante…
- Indi ka magpatublag sa mga komento – sa baylo itutok ang imo nga mga mata kay Jesus!

- **2ND – TAPUSON ANG OBRA… VS. 10-19**
  - 1st – Pagsab-og sang Kahadlok… vs. 10-14
    ▪ Nagkadto si Nehemias sa balay ni Shemaiah – isa ka pari – isa ka ginasaligan ni Nehemias…

- Isa siya ka 'hipos lang' okon 'likom nga manugsugid sang impormasyon' – nagapa-butyag nga nagakabuhi siya sang isa ka nagaisahanon kag debotado nga kabuhi (*mongho*)…
- Ginhambalan niya si Nehemias nga makit-anay lang sila sa Templo – kag sirhan ang pwertahan…
- Ini ang pinakamaayo nga talaguan – tungod magakari si Sanballat para patyon siya!
- Samtang nagalain kag nagalaot ang aton kalibutan – may pagsulay nga gusto na lang naton manago…
- Basi mamensar kita nga kon ara lang ta nga ginapalibutan sang mga Kristohanon – amo ang pinakamaayo nga solusyon…
- Dalagan pakadto sa simbahan – trangkahan ang Pwertahan – kalim-tan ang kalibutan!
- Pero wala kita gintawag nga para manago – gintawag kita para mag-banaag – mangin ehemplo sa mga nagtalang!
- Ang smbahan indi isa ka social club para sa mga santo - ini isa ka ospital para sa mga makasasala...
- Indi kita pwede nga magkahadlok nga mahigkoan ang aton mga kamot - kinahanglan sang mga makasasala ang aton nga bulig!
- **Mateo 5:14** - "Pareho kamo sang suga nga nagahatag kasanag sa mga tawo diri sa kalibutan. Kag ini makita gid pareho sang banwa nga ginpatindog sa ibabaw sang bukid nga indi matago."

▪ Namangkot si Nehemias - pwede bala makapalagyo ang isa ka lider / pastor sang mga tawo kon mag-abot na ang tion sang kalisod…
- **Juan 10:12** – "Kay ang tawo nga ginasuhulan lang nagapalagyo kon makita na niya nga nagaabot ang mabangis nga ido, kag bayaan lang niya ang mga karnero. Gani nagalalapta ang mga karnero kag ang iban sa ila tukbon."
- Kon nagabudlay ang tion - kon wala na nagakadto ang nga tawo - kon wala na kwarta...
- Ang ginasuholan nga pastor nagahalin - wala ginapamensar ang mga karnero - kundi iya lang kaugalingon…
- Sa kabaliktaran – ang maayo nga manugbantay matindog sa tion sang peligro – para protektahan ang mga karnero!
- **Juan 10:11** - "Ako amo ang maayo nga manugbantay sang mga karnero. Ang maayo nga manugbantay desidido nga mapatay para sa iya mga karnero."

▪ Nahangpan ni Nehemias ang sayop nga propesiya – nasuholan si Shemaiah para pahogon siya…
- Indi siya lang –pati ang bayi nga propeta nga si Noadiah – kag iban pa gid nga naghatag sang di-matuod nga mga pulong…
- Kag epektibo – nahadlok si Nehemias – pero bisan pa sina, nagsalig gid siya sa Ginoo!
- Kon ginapalibotan kita sang mga malain nga mga balita – madali gid magkahadlok…
- Nahadlok kita sa kon ano ang matabo sa Nobyembre / nahadlok kita sa ISIS…
- Pero ang pinakamaayo nga sabat sa kahadlok - amo ang pagluhod sa pagpangamuyo!
- Ang pagkahadlok amo ang kabliktaran sang pagsalig– nahadlok kita kay wala kita nagatulok kay Jesus…
- Amo nga imbes malumos kita sa kakulba – dalagan kita pakadto kay Jesus kag mag-angkon sang kalinong!
- **2 Timoteo 1:7** – "Kay ang Dios wala naghatag sa aton sang iya Espiritu agod mahuya kita nga mag-atubang sa mga tawo, kundi agod maglig-on kita kag makatuon nga maghigugma sa iban kag makadisiplina sang aton kaugalingon"

o 2nd – Paghuman sang pader… vs. 15-16
▪ Nahuman ang pader sa ika 25th nga adlaw sang Elul (*August/September*) – 52 ka adlaw…

- Tuman ka makahangawa nga ulobrahon – pero ang Dios ang nagtukod sang isa ka gamay nga hangaway para obrahon ini!
- Si Pastor Clark pirme nagahambal – 'Madamo nga kamot makatapos sang madamo nga mag-an nga ulobrahon'…
- Ang isa ka tawo makasarang magtapos sang dyutay lang – pero kon madamo nga mga tawo mag-inulupod nga mag obra…
- Wala sang limitasyon sa pwede nila maobra para sa Ginoo!

▪ Sang nahibaloan sang mga kaaway sang mga Judio nga nahuman na ang pader…
- Naluyahan sila – tungod narealisar nila nga ang Dios ang nagabulig sa sini nga obra!
- Sa **Binuhatan 5** ang Pariseo nga si Gamaliel naghatag sang laygay sa mga lideres sang Judah…
- Palayo-i ang mga Apostoles ni Jesu Cristo – kag pabay-i lang sila…
- Bangod nga kon ano man ang nahimo sang konseho, may duwa lang ka posible nga matabo…
- Kon ang relihiyon sang mga Apostoles ideya lang sang tawo, malusaw lang ina…
- Pero kon ang relihiyon sang mga Apostoles halin sa Dios – mapakig-away kita sa Dios!
- Masadya magtan-aw sang mga fireworks kon New Year – madamo 'siga-siga' kag 'lupok'…
- Pero kon magtener ka pa pagkatapos sang 'talan-awon' – may mas manami pa gid nga makit-an…
- Mga bitoon – indi pareho ka garbo – pero ara gid kada gab-i!
- Madali mahangop kon ara ang presensya sang Dios sa isa ka butang - hulat lang kag tan-awa…
- Kon indi halin sa Dios– indi magdugay / kon halin sa Dios – wala sing makapugong!
- Ang mga ideya sang tawo fireworks lang – siga / lupok – kag indi na makit-an…
- Pero ang halin sa Dios – nagapadayon nga nagasilak kag indi ma-alimunaw!

o 3rd – Mga ulipon sang Kalibutan… vs. 17-19

▪ Sang nagakahitabo ini, ang mga dungganon sang Judah padayon nga nagakomunikar kay Tobiah…
- Tungod nga nakapanumpa sila sa iya – ba'al shĕbuw`ah – siya ang ila agalon sa panumpa!
- Ang mga dungganon nag pakasal sa mga pagano – gintahi nga mag-inupod…
- Kag nagapanugid sila tuhoy kay Tobiah sa positibo nga paagi – kag nagasugid sa iya sang tanan nga ginaobra ni Nehemias!

▪ Ang pagpili sang mga dungganon naghimo sa ila nga maging mga ulipon sang kaaway sang Dios…
- Tanan kita nagapili nga mangin ulipon – **Roma 6:16**…
- Pwede nga pilion naton nga mangin ulipon ni Jesus / okon mangin ulipon sang sala…
- Nagatingala ka bala kon ngaa ang aton nga pungsod masyado ka problemado kon kamatuoran ang gina-istoryahan…
- San-o nangin malaut ang maayo / kag maayo ang kalautan – **Isaias 5:20**…
- Ginkamatarong nga makasulod ang lalaki sa banyo sang babaye / pero sala ang magtudlo sa kabataan tuhoy sa Dios…
- Ang isa ka Americano nagalantaw TV lima ka oras kada adlaw / kag ara sa Facebook isa pa gid ka oras!
- Kon ano ang gina-usaran ta sang aton oras - madiskobrehan ta nga amo ina ang maga-ulipon sa aton!
- **Galacia 5:16-17 –** " Ang akon buot silingon, sundon ninyo ang Espiritu Santo agod indi ninyo mahimo ang mga malain nga handom sang inyo tawhanon nga kinaugali. Tungod nga ang gusto sang aton tawhanon nga kinaugali kontra sa gusto sang Espiritu Santo, kag ang

gusto sang Espiritu Santo kontra man sa gusto sang aton tawhanon nga kinaugali. Ining duha nagakontrahanay, gani indi ta mahimo ang aton gusto nga himuon."

- **2ND – PAMAT-OD SANG KALIWATAN… VS. 1-73**
  - 1st – Pag-gwardya sang mga ganhaan… vs. 1-4
    - Sang nahuman na ang pader – kag natakod na ang mga ganhaan – tion na para magbalik si Nehemias…
      - Ginhatagan siya sang permiso ni Haring Artaxerxes para itukod liwat ang pader – ulobrahon nga nakompleto na…
      - Gani ginhatag niya ang pagdumala sang syudad sa kay Hanani – pareho nga Hanani sa **Nehemias 1:2**
      - Ang tawo nga una nakasugid sa iya sa Susa tuhoy sa kahimtangan sang syudad sang Jerusalem!
      - Matutom siya nga tawo – nga may kahadlok sa Dios labaw sa kadam-an!
    - Ginmandoan siya ni Nehemias nga indi pag-abrehan ang ganhaan asta nga mainit na ang adlaw …
      - Buot silingon, abrehan lang ang gabhaan sa ulihi nga bahin sang aga – kag seradohan temprano pa sa gab-i…
      - Madamo pa sang kaaway ang Israel, amo nga ang pinakamaayo nga depensa amo ang nakaserado nga pader palibot sa ila…
      - Pero ang mga lalaki ginmandoan man nga magdepensa sang pader sa atubangan sang ila mga balay …
      - Bangod nga ang syudad madako – sina nga tion – dyutay pa lang ang mga tawo sa sulod!
    - Nangin matutom si Hanani sa pagpakig-ambit sa mga katawhan sang Dios – subong siya na ang nagapamuno sa ila!
      - Akon lang ginahunahuna nga madamo nga mga tawo nagatingala kon ngaa wala sila ginahatagan sang Dios sang mas madako nga responsibilidad…
      - Pero may natalupangdan ako nga duwa ka kinaiya sang mga tawo nga gina-usar sang Dios…
      - Mapainuboson sila – narealisar nila nga ang ulobrahon indi para sa ila kaugalingon – kundi para kay Jesus – **Juan 15:5**
      - Kag matutom sila bisan sa mga gamay nga butang / nagapamat-od nga masaligan sila – **Lucas 19:17**
      - Kon matutom kita sa mga gagmay nga butang , hatagan kita sang Dios sang mas madako nga responsibilidad!
  - 2nd – Pagbantay sang ila panublion… vs. 5-73
    - Ginbutang sang Dios sa tagipusoon ni Nehemias nga irehistro ang lista sang kaliwatan sang mga katawhan…
      - Gin-usar niya ang listahan nga ginhatag sang mga bihag nga nakabalik nga nag-upod kay Zerubbabel…
      - Amo ini ang ikaduwa sang duwa ka naga-angid nga mga lista sang mga nagbalik nga mga bihag – ang una ara makit-an sa **Ezra 2:1-70**
      - Kon isipon mo ang tanan nga nagbalik sa lista ni Ezra – 29,818 people
      - Kon isipon mo naman ang tanan nga nagbalik sa lista ni Nehemias – 31, 089 people
      - May mga ginsambit si Ezra nga 494 ka mga tawo nga wala sa lista ni Nehemias…
      - Kag may nasambit man si Nehemias nga 1765 ka tawo nga wala sa lista ni Ezra…
      - Kon idugang mo ang mga ina sa lista - ang duwa ka lista magalab-ot sa pareho nga numero sang mga tawo – 31,583

- Pero ginsugiran man kita nga 42,360 ka mga bihag ang nagbalik – sobra 10,777 sa nakalista…
- Ini nga 10,777 ka tawo wala sa lista kay indi sila halin sa Judah / Benjamin / mga pari / okon Levinhon

▪ Ang pagtago sang Kaliwatan importante gid nga butang…
- Tungod nga ang mga kaliwat lang ni Levi ang pwede mag-alagad sa Templo / mga kaliwat ni Aaron bilang pari…
- Ang mga kaliwat lang ni David ang maka pamuno – Kag sa dira nga linya magahalin ang Messias!
- Ang mga Judio subong indi makasiling kon diin nga tribo ang ila ginhalinan – nadula na sa Kasaysayan…
- Pero sang tion ni Nehemias importante gid ini– tungod nga ang Cristo…
- Kinahanglan maghalin sa linya ni Adan (*tanan gid nasakop*) – **Genesis 3:15**
- Kinahanglan maghalin sa linya ni Abraham (*mga Judio*) - **Genesis 22:18**
- Kag kinahanglan maghalin sa linya ni David – 2 **Samuel 7:16**

▪ Kon ngaa gintuman sang Dios ang kaliwatan sa kabuhi ni Jesus, nagapabutyag – nga ang Dios matutom sa iya Pulong!
- **Numero 23:19** - "Ang Dios indi tawo nga magbutig ukon magbaylo ang iya hunahuna. Nagahambal bala siya nga wala niya ginahimo? Nagapromisa bala siya nga wala niya ginatuman?"
- Indi makabutig ang Dios - kag wala siya naga-ilis sang iya paghunahuna - Kon ginhambal sang Dios / amo na gid ina!